

Phân tích Bài ca ngắn đi trên bãi cát hay

Các bài mẫu [phân tích Bài ca ngắn đi trên bãi cát](#) của tác giả Cao Bá Quát dưới đây chắc chắn sẽ là tài liệu cần thiết cho các em học sinh lớp 11 chuẩn bị cho các kì thi sắp tới. Hôm nay [Top 10 Branding](#) sẽ tổng hợp **Top 15 bài phân tích bài Bài ca ngắn đi trên bãi cát hay nhất**. Hãy cùng cùng tôi tìm hiểu nhé!

Xem thêm:

[Dàn ý Bài ca ngắn đi trên bãi cát](#)

[Sơ đồ tư duy Bài ca ngắn đi trên bãi cát](#)

#phantichbaicanganditrenbaicat #danybaicanganditrenbaicat

#sodotuduybaicanganditrenbaicat

Phân tích chi tiết Bài ca ngắn đi trên bãi cát

Chu Thần – Cao Bá Quát, một hiện tượng hiếm quý trong thơ trung đại. Mà, có lẽ cho đến nay, người đời vẫn chưa đánh giá một cách sâu sắc, đích thực.... về ông – nhất là mảng thơ Hán tự

Với “Sa hành đoản ca” (Bài ca ngắn đi trên bãi cát) – thi phẩm đặc sắc, trong chương trình Ngữ văn lớp 11, Cao Bá Quát thực sự đã kết đọng trong lòng độc giả những cảm nhận khó quên về một Người và cũng là một lớp Người: Nhà Nho tài tử! Những kẻ sĩ – nghệ sĩ yêu đến tôn thờ cái đẹp:

Nhất sinh ê thủ bách mai hoa

(Một đời (ta) chỉ biết cúi đầu trước hoa mai!)

Mở đầu tác phẩm Sa hành đoản ca:

Trường sa phục trường sa,

Nhất bộ nhất hồi khước.

Nhật nhập hành vị dĩ,

Khách tử lệ giao lạc.

(Bãi cát dài lại bãi cát dài,

Đi một bước như lùi một bước.

Mặt trời đã lặn, chưa dừng được,

Lữ khách trên đường nước mắt rơi)

Những câu thơ đầu của "Sa hành đoản ca" mở ra một hiện trạng, một cảnh ngộ và cũng là sự lên tiếng đầy bức xúc, bức bối của nhân vật trữ tình (Khách tử).

Không gian và thời gian từ những câu thơ trên như đe dọa, như dồn lữ khách tới cái bi thương của hoàn cảnh: Ngày sắp tàn (thời gian) mà không gian vẫn trải mở dằng dặc, mênh mang cát trắng (trường sa phục trường sa).

Thực cảnh "bãi cát dài" ấy đem đến cảm giác thật rùng mình – "Đi một bước như lùi một bước". Hình ảnh "bãi cát dài" vì thế có thể khơi gợi cảm hứng từ hiện thực khách quan, "được hình thành trong những lần Cao Bá Quát đi thi Hội, qua các tỉnh miền Trung đầy cát trắng như Quảng Bình, Quảng Trị" (Sách Ngữ văn lớp 11 – tập I, trang 40).

Nhưng, hình ảnh "Trường sa phục trường sa" trong thơ Cao, thực sự bức bách như nỗi ám ảnh tâm tưởng. Thế nên, sự lên tiếng của nhân vật trữ tình mới quá đổi chân thực và xúc động: "Khách tử lệ giao lạc" (Lữ khách trên đường nước mắt rơi).

Từ hình ảnh về con người nhỏ bé, mong manh giữa biển cát – cuộc đời (tất nhiên hình ảnh "trường sa" vừa mang ý nghĩa tả thực, vừa là một ẩn dụ – tượng trưng), bài thơ của Cao Bá Quát lại mở tiếp ra một cấp độ nữa của cảm xúc và suy tư.

Cao Bá Quát đã mượn và tựa vào tích xưa – "Ông tiên ngủ kĩ" để gửi gắm sự sáng tạo riêng của mình trong cách nghĩ, cách nhìn vào cuộc đời và con người:

Quân bất học tiên gia mĩ thụ ông,

Đặng sơn thiệp thủy oán hà cùng!

(Anh không học được tiên ông có phép ngủ kĩ

Cứ trèo non lội nước mãi, bao giờ cho hết ta oán!)

Về hình thức và giọng điệu của hai câu thơ trên, mới đọc, cứ ngỡ như những lời "tiên trách kẻ", "tự trách kẻ". Đọc và ngâm kĩ, lại hoá ra lời phản ứng quyết liệt của kẻ sĩ – thi nhân giàu bản lĩnh và cá tính. Làm sao có thể học "ông tiên ngủ kĩ" để mà làm ngơ, để mà nhắm mắt, để mà "mũ ni che tai" trước bao cảnh ngồn ngang, chất chồng như cát, như núi, như nước giữa cuộc đời – nhân thế. Cao Bá Quát lên tiếng chối bỏ dạng người an phận (mà thời nào chẳng có!), để rồi chuyển tiếp sang một góc nhìn hiện thực – hiện thực đập vào mắt và chấn động tâm can về đời, về người:

Cổ lai danh lợi nhân,

Bôn tẩu lộ đồ trung.

Phong tiền tửu điểm hữu mĩ tửu,

Tĩnh giả thường thiếu tuý giả đồng.

(Xưa nay phường danh lợi,

Tất tả trên đường đời.

Đầu gió hơi men thơm quán rượu,

Người say vô số, tỉnh bao người?)

Sắc sảo trong cách nhìn và tinh táo trong phán xét, Cao Bá Quát đã thực sự vẽ dựng nên một bức tranh cuộc đời, cũng là bức tranh nhân sinh: Phần đông con người – tầm thường mang bản chất tham lam, vị kỉ và bon chen. Thế nên, tự cố chí kim (cổ lai), bọn người ấy mới khốn khổ, mới vội vã, mới xô bồ trên con đường danh lợi:

Xưa nay phường danh lợi,

Tất tả trên đường đời.

Cũng chính vì ham, vì mê mải trên con đường danh lợi, mà bọn người thuộc số đông ấy thật dễ bị dẫn dụ, bị cám dỗ, bị mê hoặc bởi bao nhiêu thứ “mĩ tửu” dậy hương đưa từ đời, từ tửu điểm nhân sinh:

Đầu gió hơi men thơm quán rượu,

Người say vô số, tình bao người.

Những câu thơ của thi sĩ họ Cao như chiếu một góc nhìn trong tâm thế vừa thâm lặng cô đơn, lại cũng vừa thâm lặng kiêu hãnh; nỗi cô đơn và niềm kiêu hãnh của một con người không muốn và không thể tan hoà trong đám chúng sinh bon chen cầu danh lợi. Mượn những hình ảnh hiện hữu đơn phương từ những “danh lợi nhân”, Cao tiên sinh đã tạo nên thể tương phản, đối lập thâm lặng mà quyết liệt giữa cái tầm thường với cái thanh cao; giữa cái ồn ã sục sôi từ thiên hạ với cái lặng lẽ, cao ngạo từ con người – bản thể của mình.

